

PHILIP ROTH

Patrimoniul O poveste adevărată

Traducere din limba engleză
de Bogdan-Alexandru Stănescu

POLIROM
2022

— Ai o problemă gravă, am început, dar poate fi rezolvată. Ai o tumoare la cap. Dr. Meyerson spune că, dată fiind localizarea ei, sunt 95% șanse să fie benignă.

Intenționasem, asemenea doctorului Meyerson, să fiu sincer și să descriu tumoarea ca fiind mare, dar n-am putut. Faptul că avea o tumoare părea să-i ajungă cu vârf și-ndesat. Nu c-ar fi dat deocamdată semne că trăiește vreun șoc – stătea acolo fără să manifeste vreo emoție, așteptând să continui.

— Tumoarea apasă nervul facial, iar asta a provocat pareza.

Meyerson îmi spusese că tumoarea e înfășurată *în jurul* nervului, însă nici asta n-am putut să-i zic. Atitudinea mea evazivă îmi amintea de a lui din noaptea când murise mama. La miezul nopții, ora Londrei, îmi spusese că mama avusese un atac de cord grav și că ar fi bine să-mi planific zborul spre casă, pentru că nu se știe dacă va supraviețui. „Nu e deloc bine, Phil“, mi-a zis; dar, o oră mai târziu, când l-am sunat să-i spun că am un zbor de dimineață, a început să plângă și mi-a mărturisit că de fapt mama murise în restaurantul unde cinaseră împreună cu câteva ore mai devreme.

— Nu e paralizia Bell, a spus el.

— Nu. E tumoare. Dar nu e malignă și e operabilă. Dr. Meyerson poate să te opereze,

dacă așa hotărâm. El vrea să-ți vorbească despre operație. Cred c-ar fi o idee bună să ne întoarcem la el și să vorbim, acum că știm care e situația. Cred c-ar trebui să ne adunăm cu toții în biroul lui și să vedem dacă operația este soluția potrivită. La sfârșit, va fi hotărârea ta. Am adăugat apoi, cu glas pierit: Meyerson spune că e o operație de rutină.

Meyerson chiar așa se exprimase în încheierea conversației noastre telefonice din seara trecută – iar eu mă gândisem „Sigur că da, rutină *pentru tine*“.

— O să-și revină fața dacă fac operația?

— Nu, pur și simplu n-o să se mai deterioreze.

— Deci așa o să arăt de-acum încolo.

— Mi-e teamă că da.

În două minute deja învățasem să vorbesc ca un chirurg.

— Înțeleg, a spus, apoi a amuțit și mai apoi s-a pierdut, era singur și pierdut și n-aș fi fost surprins dacă ar fi murit chiar atunci. Ochii lui se uitau în gol, spre nicăieri, asemenea cuiva care tocmai fusese împușcat mortal. A rămas pierdut așa cam un minut. Apoi, dat fiind că digerase lovitura, a revenit în miezul luptei, estimând nivelul pierderilor. Iar auzul meu?

— Ceea ce a fost deteriorat de tumoare nu mai poate fi recuperat. Din câte am înțeles, operația o să prevină orice altă evoluție.

Asta doar dacă n-o să provoace chiar ea altă „evoluție“... dar n-am mai adăugat și acest lucru. Aveam să-l las pe Meyerson să-l pună la curent cu riscurile, cât și cu dimensiunea tumorii și cu faptul că este înfășurată în jurul nervului facial.

— O să crească la loc? a întrebat.

— Nu știu. Nu prea cred, dar va trebui să-l întreb pe doctor. O să facem o listă de întrebări. O să le scrii și-o să le ieși cu tine, apoi poți să-l întreb pe doctor tot ce vrei să știi.

— O s-ajung un zombi?

— Nu cred că doctorul Meyerson ar propune operația dacă ar crede că e posibil să aibă un asemenea rezultat.

Dar nu era oare posibil? Acei 15% pe care Meyerson îi accepta ca având o evoluție negativă postoperatorie, nu erau ei cumva zombi sau destul de aproape de ceea ce înțelegea tata prin zombi?

— Unde se află? a întrebat.

— În fața trunchiului cerebral. Asta e la baza craniului. O să-ți arate doctorul unde e, mai exact. Vreau să-ți notezi toate întrebările, ca să poți trece în revistă cu el luni tot ce te frământă. Am făcut programare, mergem împreună luni și discuți totul cu el.

Dintre toate reacțiile posibile, a ales să zâmbească, de fapt să schițeze un zâmbet ironic, acel zâmbet plin de înțelepciunea vârstei, rănit, care spune *Bineînțeles*.

A dus mâna la baza craniului și, fiindcă n-a simțit nimic deosebit acolo, a zâmbit din nou.

— Ei, oricum cu toții părăsim lumea asta într-un fel sau altul.

— Și fiecare supraviețuiește într-un fel sau altul, i-am răspuns. Fiecare-și duce propria bătălie, iar bătălia nu ia sfârșit niciodată. O să fie un chin, dar dacă operația ni se va părea tuturor calea de urmat, atunci în două luni de acum o să stăm aici de vorbă, iar tu n-o să mai ai în tine chestia aia care-ți apasă nervul.

Mă simțeam jalnic pentru că nu reușeam să cred în propriile mele cuvinte, dar nu știam ce altceva să spun. Mă gândeam: „Peste două luni o să fie într-un sanatoriu de recuperare, aproape incapabil să ridice lingura la gură ca să mănânce cereale; peste două luni o să fie zombi într-un pat de aiurea, hrănit intravenos, iar eu o să stau lângă el, la fel de neajutorat pe cât a stat el odinioară lângă patul tatălui său; peste două luni o să fie în cimitirul la care am ajuns în dimineața asta“.

El se dusesese la toaletă și, când s-a întors, în timp ce încerca să ascundă cu mâna o pată

mare, umedă de urină de pe interiorul cracului de la pantalon, a început să vorbească despre operația lui de apendicită din 1944 când, în ciuda slabei șanse, supraviețuise unei groaznice încheștări cu peritonita. Își amintea cum aproape că murisem și eu de la rupearea apendicelui și peritonită în 1968. Apoi s-a întors la 1942, amintindu-și de operația mea de hernie de la nouă ani – cum mă dusesese la medicul de familie după ce mă simțisem rău în timpul unei excursii duminicale în familie, cu mașina. Era a doua oară în aceeași lună când mergeam la doctor în legătură cu durerea mea.

— I-am spus medicului, ba chiar am insistat: băiatul ăsta nu e un plângăcios, ceva trebuie să fie, iar ei ne-au spus că nu e nimic, dar eu am insistat și iar am insistat și până la urmă au descoperit că am dreptate. I-am spus doctorului Ira, fie-i țărâna ușoară – ți-l amintești pe doctorul nostru, pe Ira Flax?

— Bineînțeles. Eram topit după el.

— I-am zis: Ira, e un băiat zburdalnic căruia-i place să alerge și să se joace cu mingea, iar dacă ceva nu e în regulă cu el, vreau să rezolvi problema. N-o să uit niciodată cum a coborât pe scara aia de la spitalul Beth Israel, în noaptea în care te-ai născut. Ora trei dimineața. Scara principală a spitalului. Ira era în halatul lui alb. L-am întrebat: Ce

e, Ira, Phyllis sau Philip?, iar el a zis: E Philip, Herman. Încă un băiat. N-o să uit niciodată. Nici cum a murit fratele meu Charlie, la mine-n brațe. Așa un bărbat arătos, cu atâta energie, patru copii, și mi-a murit în brațe, fratele meu mai mare pe care-l veneram. Și Milton al meu, fratele meu Milton – ți-l amintești pe Milton?

— Nu, am spus, Milton a murit cu un an înainte să mă nasc. Așa mi-am primit eu al doilea prenume.

— Milton, a zis el, nouăsprezece ani, un student scripitor, lumina familiei, în ultimul an la Newark College of Engineering...

Și tot așa, își amintea bolile, operațiile, puseurile de febră, transfuziile, recuperările, comele, vegherile, morțile, înmormântările – mintea lui, ca de obicei, se străduia să-l detașeze de chinul izolării unui om aflat la un pas de uitare și să-i conecteze tumoarea cerebrală la o istorie mult mai bogată, să-i așeze suferința într-un context în care nu mai era un om singur, cu o boală straniu și oribil de personală, ci membru al unui clan ale cărui încercări le cunoștea și le accepta și pe care nu avea altă alegere decât să le împărtășească.

În felul acesta a reușit să-și îmblânzească groaza și să ia cina, iar în noaptea aceea, după cum mi-a povestit la telefon a doua zi dimineață, a dormit neîntrerupt șase ore, înainte să se trezească asudat la cinci dimineața.